

Kouzlo junior handlingu

20

S pokračujícím časem stráveným ve výstavním kruhu sbírají mladí handleři stále více zkušeností, čímž roste jistota jejich předvádění. Díky ní jsou schopni s nadhledem řešit i méně běžné situace.

Varianty pohybu rozhodčího

Z pohledu mladého handlera je nutno rozlišit dvě varianty pohybu rozhodčího po ploše kruhu v průběhu předvádění figury. První je nepatrný posun posuzovatele, obvykle jde jen o několik krůčků stranou z původní pozice, přičemž tělo zůstává natočeno do původního směru nebo se jen nepatrně vychýlí. Někdy rozhodčí popojde nevědomě, jindy z nezvyku rozdílnosti běžného posuzování a hodnocení junior handlingu. Druhou variantou je výrazný a cílený přesun do nové pozice, po němž posuzovatel očekává příslušnou reakci handlera v podobě specifického dokončení předváděné figury. Nároky pak ale nejsou kladeny jen na mladé handlery, ale též na rozhodčí, kteří musejí vědět, kdy mají pozici změnit, aby dali handlerům šanci požadavek splnit! V našich končinách a při standardních soutěžích nižších typů se s požadavky na tzv. přesouvané figury víceméně nesetkáte. Jinak je tomu v Anglii a na vyšších typech výstav, posuzovaných specializovaným rozhodčím pro junior handling. Jak si poradit?

Mírný přesun

Všeobecně platí, že na malou změnu původní pozice rozhodčího reaguje handler pouhou úpravou linie poslední části figury tak, že z posledního bodu obratu letmo zkontroluje, kde rozhodčí stojí a rovnou linií namíří směrem k novému místu jeho postavení. Kupříkladu u předvedení Tam a zpět by šel mladý handler od rozhodčího v rovné linii jeho pohledu AB a vrátil by se po téže BA. Ovšem po mírné změně pozice následuje dráha BC, když C je označením nové pozice posuzovatele, viz obrázek. Zcela podobné řešení přichází v úvahu ve chvíli, kdy se rozhodčí trochu pohne u figur L či T, jež mají podobný závěr jako druhá fáze figury Tam a zpět. Své specifikum má i trojúhelník, neboť má tři na sebe navazující části v nepřerušovaném pohybu. Pakliže rozhodčí popojde v průběhu trojúhelníku kousek stranou, obvykle zůstává tělem i špičkami natočen kolmo k linii přepony BC, po které jde handler. Jakmile se vystavovatel dostane do vrcholu C, dojde jen ke změně linie z původní CA na CD, kdy D je i tentokrát nová pozice posuzovatele. Nic

víc, nic méně. V zásadě lze tedy říci, že mírné změny postavení rozhodčího vyžadují jen pozornost handlera a nenáročnou úpravu směřování poslední fáze předváděné figury.

Rizika

Handler si musí všimnout změny postavení rozhodčího včas, to znamená nejpozději v průběhu posledního obratu do směru k rozhodčímu, což mu umožní vybrat správný směr pro návrat. Pokud není handler na případnou možnost posunu rozhodčího připraven, jakmile ji spatří, znervózní, neboť se děje něco neočekávaného, a z nejistoty začne dělat chyby ve vedení psa, komunikaci s ním nebo ve své orientaci v prostoru.

Chyby

- příliš pozdní reakce na mírnou změnu pozice rozhodčího
- přehlédnutí posunu rozhodčího
- příliš brzká reakce na posun rozhodčího a úprava tvaru figury v jiné než poslední fázi směrem k rozhodčímu
- změna poslední linie návratu k rozhodčímu až v průběhu jejího provádění, čímž dojde k porušení rovného pohybu dvojice a narušení ideální linie vidění posuzovatele
- řešení situace technikou určenou pro výrazný přesun pozice rozhodčího.

Poznámka pro rozhodčí

Je nejvýše žádoucí, aby byl pohybový projev posuzovatele vědomý, promyšlený, zřetelný a čitelný. Rozhodčí, který po zadání figury, a nedej bože v jejím celém průběhu, nekoordinovaně kmitá kruhem sem a tam, do soutěže JH jednoduše nepatří. Pakliže chce rozhodčí záměrně vyzkoušet, zda má mladý handler pojem o správném řešení malých změn pozic, musí mu situaci usnadnit a pár krůčků udělat ve chvíli, kdy je v zorném poli handlera. To znamená u figury Tam a zpět a u figur se stejným koncem popojít přesně v době provádění posledního obratu, kdy si má handler správně zkontrolovat jeho pozici a může na mírný posun včas zareagovat. Nikdy by se neměl mírně přesouvat handlerovi za zády nebo až v průběhu poslední fáze, kdy se k němu handler se psem již vrací.

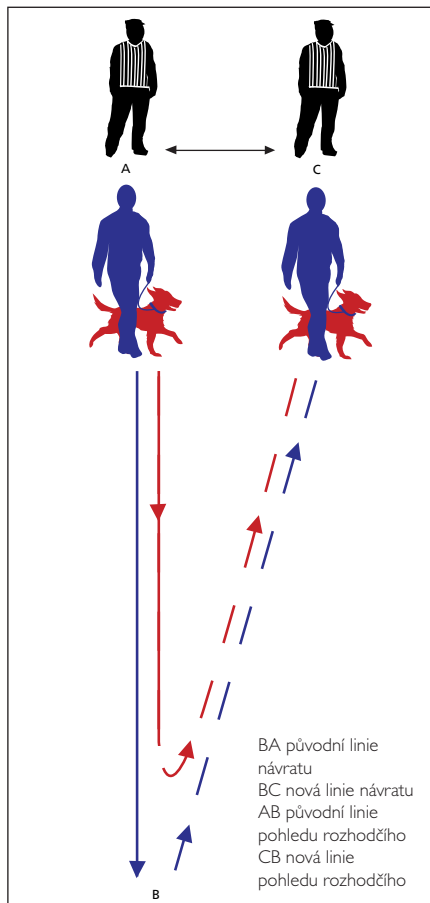
Záměrné přesuny

Diametrálně odlišnou situací je cílevědomý a zamýšlený přesun rozhodčího tak, aby vyzkoušel správné reakce a znalosti mladých handlerů o Zlatém pravidle JH. Některá řešení jsme již probrali přímo u jednotlivých figur, takže se k nim, prosím, vraťte a zopakujte si je. V díle 12 najdete obrázek kruhu s přesunem rozhodčího vně figury a v díle 14 obrázek trojúhelníku s přesunem rozhodčího.

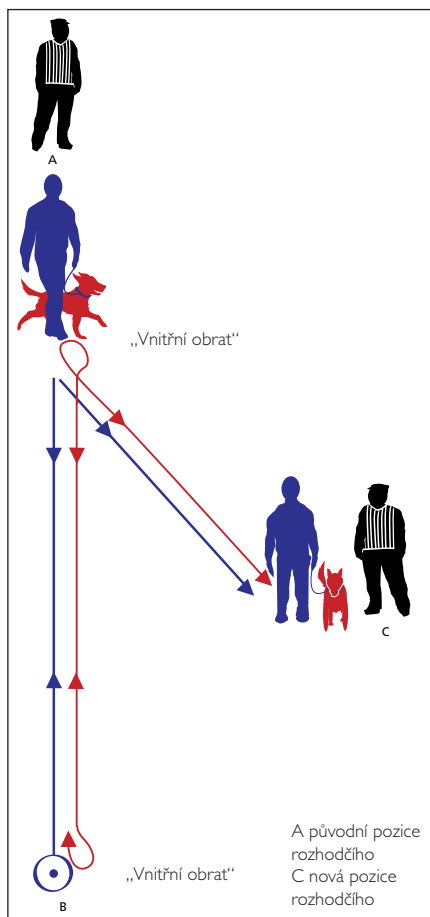
Změna pozice rozhodčího

Jak správně zareagovat na výraznou změnu pozice rozhodčího? Nejprve dokončením figury v původním směřování po linii vedoucí v první pozici rozhodčího. Místo si musí handler pamatovat, však z něj vidí posuzovatele odcházet. Jakmile handler se psem dojde k místu, kde stál posuzovatel před přesunem, provede se psem vnitřní obrat, aby změnou směru neporušil Zlaté pravidlo vystavování a po nové rovné, leč mírně šikmo vedené linii přivede psa před rozhodčího, kde dokončí figuru postavením psa do postoje. U figury Tam a zpět čekají na handlera za této situace dva vnitřní obraty. První v bodě B ve vrcholu figury a druhý v bodě A, kde dříve stál rozhodčí. Situaci u trojúhelníku máte na obrázku ve 14. díle našeho seriálu a považujte za nutné zdůraznit, že po změně pozice rozhodčího obsahuje trojúhelník dva vnitřní obraty! To proto, že se posuzovatel přesouvá v době, kdy jde handler po přeponě figury a na změnu místa rozhodčího musí zareagovat provedením vnitřního obratu v bodě C. Jakmile dokončí tvar trojúhelní-

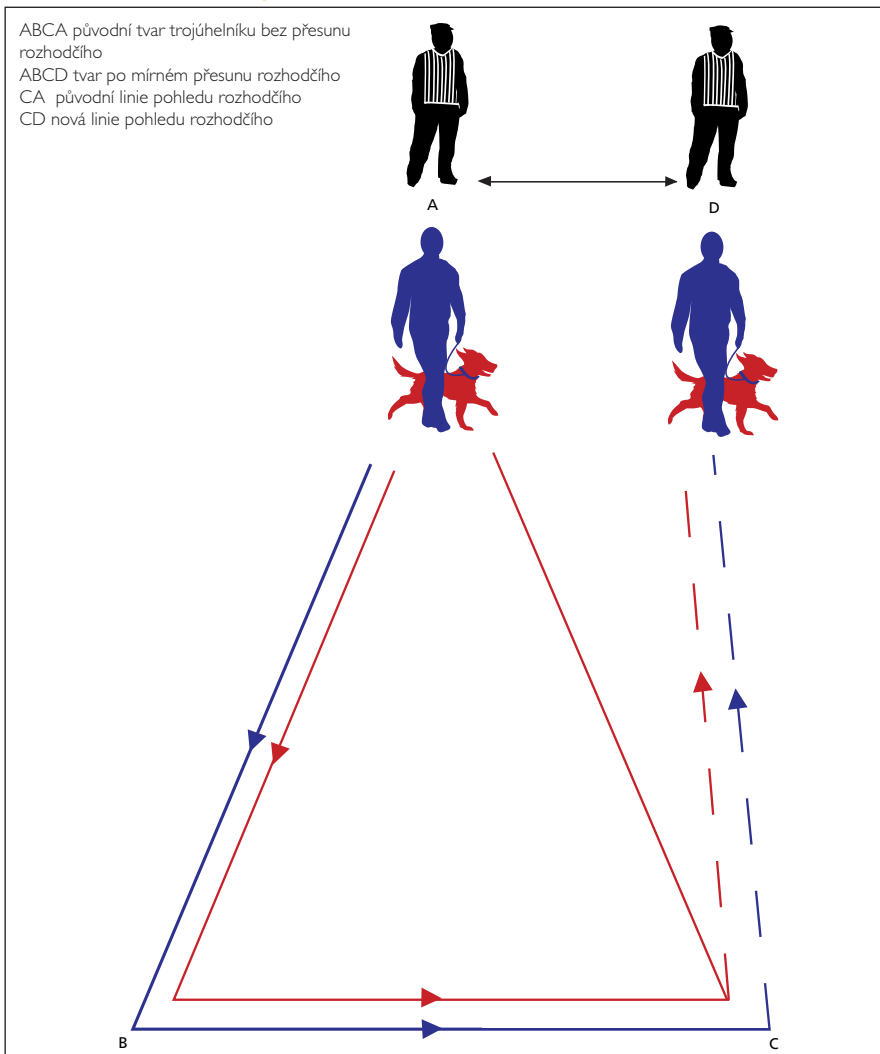
TAM A ZPĚT S MALÝM POSUNEM

TAM A ZPĚT S PŘESUNEM ROZHODČÍHO

TROJÚHELNÍK S MALÝM POSUNEM

ku v bodě A, zařadí další vnitřní obrat, aby se bez porušení Zlatého pravidla vystavování dostal před rozhodčího do bodu X a předvádění ukončil v klasickém postoji. Z praxe dodávám, že popsané přesuny jsou obvykle k vidění jen u výše jmenovaných prvků (Tam a zpět a Trojúhelník), zatímco u ostatních figur se pro jejich samotnou obtížnost nevyskytují. Každého asi napadne, že přesun v době provádění třeba osmičky je, mírně řečeno, nepřilíživým požadavkem.

Praxe přesunů pro rozhodčí

Výrazná změna pozice posuzovatele vychází z praxe posuzování. Rozhodčí zadá figuru, například Tam a zpět, pečlivě psa sleduje a chce se ještě jednou přesvědčit o kvalitách psa při pohledu z boku. Nechá ho tedy absolvovat celou dráhu od sebe, necelou polovinu dráhy zpět k sobě a vzápětí udělá několik výrazných kroků vlevo včetně natočení těla kolmo k původní linii návratu handlera. Tím má možnost vidět psa v poslední fázi figury v bočním pohledu a ověřit si svůj předpoklad. S ohledem na následné vyřešení změny handlerem, uvidí psa znovu zepředu ve chvíli, kdy se k němu

bude handler po provedení vnitřním obratu blížit v novém směru. U figury trojúhelník se rozhodčí přesouvá již v době, kdy jde handler po přepone trojúhelníku z bodu B do C. To proto, že na rozdíl od figury Tam a zpět vede handler psa po přepone v levé ruce a již po linii CA ho při přesunu rozhodčího musí mít v ruce pravé, aby neporušil Zlaté pravidlo JH. Věci neznané posuzovatel, který se přesune až v závěrečné fázi trojúhelníku (předvádění linie CA), donutí handlera přehazovat vodítko a psa zleva doprava v průběhu linie, což není z pohledu jasné metodiky JH žádoucí. Rozhodčí by určitě neměli zařazovat přesuny bez rozmyslu a jen tak pro zábavu nebo nevědomě. Junior handling je disciplína s danými pravidly, která musí dodržovat obě strany. K těmto pravidlům patří provádění obrátů, změn směrů, moment předávání vodítka se psem do druhé ruky a dodržování tvarů popsaným způsobem tak, aby byly jednotlivé části hodnotitelné a aby je mohli, v rámci všeobecného kynologického povědomí, rozeznávat i laici na tribunách.

Ing. Libuše Brychtová

Foto: Ing. Hanuš Brychta